



مصاحبه

"ساماندهی کارآموزی؛ راهی به سوی توانمندسازی، کسب مهارت و اشتغال‌زایی دانشجویان علوم دامی"

مصاحبه با دکتر امیر رشیدی؛ استاد ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام گروه مهندسی علوم دامی دانشکده کشاورزی دانشگاه کردستان

فرزاد غفوری^{۱*} و اشکان غلامی^۲

^۱ دانشجوی دکتری تخصصی ژنتیک و اصلاح نژاد دام و طیور، گروه مهندسی علوم دامی، دانشکده‌گان کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران، کرج، البرز، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی‌ارشد تغذیه دام، گروه مهندسی علوم دامی، دانشکده‌گان کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران، کرج، البرز، ایران

در این شماره از نشریه علمی - ترویجی (حرفه‌ای) دامستیک، به پای صحبت‌های دکتر امیر رشیدی، استاد محترم گروه مهندسی علوم دامی دانشکده کشاورزی دانشگاه کردستان، می‌نشینیم. کسی که مجموعه‌ای از موفقیت‌ها در ابعاد مختلف دانشگاه و صنعت و همچنین همکاری‌های بین‌المللی را در کارنامه خود دارد و پیشتر نیز عضو هیئت مدیره انجمن علوم دامی و شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی ایران بوده است.

دکتر امیر رشیدی در سال ۱۳۴۱ در روستای مرغزار توابع شهرستان سقز استان کردستان چشم به جهان گشودند. ایشان دوران تحصیلات ابتدایی و راهنمایی خود را در شهرستان سقز بودند و مقطع دبیرستان خود را در مرکز آموزش کشاورزی مهاباد استان آذربایجان غربی در سال ۱۳۵۹ به پایان رساند و با قبولی در رشته امور دامی دانشگاه ارومیه در مقطع کاردانی، برای ادامه تحصیل به ارومیه رفتند. همچنین مدرک مقطع‌های کارشناسی و کارشناسی‌ارشد خود را به ترتیب در رشته مهندسی علوم دامی از دانشگاه‌های تهران و فردوسی مشهد دریافت کردند. در ادامه در سال ۱۳۷۸ موفق به اخذ مدرک دکتری تخصصی ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام در دانشگاه تربیت مدرس شدند. هم‌اکنون ایشان استاد تمام و عضو هیئت علمی گرایش ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام گروه مهندسی علوم دامی دانشکده کشاورزی دانشگاه کردستان هستند که در طول دوره فعالیت ۲۵ ساله خود در دانشگاه کردستان، راهنمایی و مشاوره تعداد بسیار زیادی از دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی را عهده‌دار بوده‌اند و دارای تعداد بسیار زیادی مقالات منتشر شده در نشریات، کنفرانس‌ها/همایش‌ها و کنگره‌های معتبر داخلی و بین‌المللی هستند. همچنین می‌توان به کسب موفقیت‌های بی‌شمار ایشان در مراحل مختلف تحصیلی با رتبه‌های ممتاز، ارتقای جایگاه علمی در کمترین زمان، انتشار مقالات علمی به طور مستمر و مداوم، ساخت و توسعه دانشکده کشاورزی دانشگاه کردستان، ارتقاء جایگاه گروه مهندسی علوم دامی از نظر تعداد اعضای هیئت علمی و سطح علمی آن‌ها نیز اشاره کرد.

در ادامه با این استاد فرهیخته به صحبت می‌نشینیم:

*نویسنده مسئول: farzad.ghafouri@ut.ac.ir

بخش: ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور دبیر تخصصی: امیر مصیب‌زاده

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۳/۱۵ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۰۳/۱۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۳/۱۸ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۱/۰۳/۲۰

فرانس‌دهی: غفوری، ف.، غلامی، ا. "ساماندهی کارآموزی؛ راهی به سوی توانمندسازی، کسب مهارت و اشتغال‌زایی دانشجویان علوم دامی"، مصاحبه با دکتر امیر رشیدی؛ استاد ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام گروه مهندسی علوم دامی دانشکده کشاورزی دانشگاه کردستان. علمی-ترویجی (حرفه‌ای) دامستیک، ۱۴۰۱؛ ۲۲(۱): ۴۹-۵۷.



AnimSSAUT

شدم و بعد از به اتمام رساندن مقطع کارشناسی ارشد در سال ۱۳۷۱ در کنکور دکتری اعزام به خارج و دانشگاه تربیت مدرس شرکت کردم و قبول شدم، اما به علت دیر اعلام کردن کنکور اعزام در دانشگاه تربیت مدرس در سال ۱۳۷۳ ثبت نام کردم و در سال ۱۳۷۸ موفق به اخذ مدرک دکتری تخصصی ژنتیک و اصلاح نژاد دام شدم.



تصویر ۲- دوره کاردانی در دانشگاه ارومیه، سال ۱۳۶۴



تصویر ۳- مراسم جشن فارغ التحصیلی دوره کارشناسی دانشگاه تهران، سال ۱۳۶۷

در دوران تحصیل خود در مدرسه چه ویژگی‌هایی داشتید؟ بعد از ورود به دانشگاه چه تغییری کردید؟

به طور کلی دانش‌آموزی علاقه‌مند و درس‌خوان بودم و همیشه جزء سه دانش‌آموز اول کلاس بودم. به یاد ندارم که در کلاس تأخیر یا غیبت کرده باشم. حتی به یاد دارم برای این که شنبه در دبیرستان غیبت نکنم، عروسی عمویم را که روز جمعه بود، نیمه کاره رها کردم تا در کلاس درس شنبه تأخیر نداشته باشم. همیشه اولین کسی بودم که در امتحانات پایان ترم، برگه امتحانی را تحویل می‌دادم و به یاد ندارم که برگه امتحانی را دوبار مطالعه کرده باشم و همچنین به ندرت به یاد دارم که شب امتحان درس خوانده باشم.

با سلام و عرض وقت بخیر؛ متولد چه سالی هستید و در کدام شهر به دنیا آمده‌اید؟

با سپاس از شما، اینجانب امیر رشیدی متولد ۱۳۴۱/۰۹/۰۵ هستم و در روستای مَرخُز از توابع شهرستان سقز در یک خانواده کشاورز به دنیا آمده‌ام.



تصویر ۱- دکتر امیر رشیدی- عضو هیئت علمی گروه مهندسی علوم دامی دانشکده کشاورزی دانشگاه کردستان

از دوران تحصیلی خود در مدرسه و مقاطع مختلف دانشگاهی (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی) بفرمایید.

من مقطع ابتدایی خود را در دبستان دولتی روستای مَرخُز شهرستان سقز در طی چهار سال یعنی در سال ۱۳۵۰ به پایان رساندم. با توجه به این که تحصیل خود را از پنج سالگی شروع کرده بودم و برای ثبت نام و ادامه تحصیل در مقطع راهنمایی حداقل ده سال سن لازم بود؛ بنابراین دو سال ترک تحصیل کردم تا سن من به ده سال برسد. به یاد دارم که برای سال دوم تنها چند روز سن من کمتر از ده سال بود. دوران راهنمایی را در سال ۱۳۵۲ در مدرسه راهنمایی حکمت شهرستان سقز شروع و در سال ۱۳۵۵ و به عنوان دانش‌آموز رتبه دوم مدرسه به پایان رساندم. مقطع دبیرستان را در مرکز آموزش کشاورزی مهاباد در سال ۱۳۵۵ شروع و در سال ۱۳۵۹ و با رتبه ممتاز فارغ التحصیل شدم. از سال ۱۳۵۹ تا ۱۳۶۳ شرایط جنگی کشور، انقلاب فرهنگی و همچنین تعطیلی دانشگاه‌ها باعث شد که از درس و آموزش محروم بمانم و در سال ۱۳۶۳ در کنکور سراسری در رشته امور دامی دانشگاه ارومیه با رتبه ۲۶ قبول شدم. در سال ۱۳۶۵ به عنوان دانشجوی رتبه اول گروه دانش‌آموخته شدم و همان سال در کنکور کارشناسی ناپوسته دانشگاه تهران قبول شدم و با کسب رتبه اول در میان دانشجویان هم‌دوره‌ای خود در سال ۱۳۶۷ فارغ التحصیل شدم. بلافاصله در کنکور کارشناسی ارشد دانشگاه فردوسی مشهد در سال ۱۳۶۸ قبول

در چه مقطعی از زندگی‌تان ازدواج کرده‌اید؟

من زمانی که برای دکتری اعزام سال ۱۳۷۲ شرکت کرده بودم، یکی از هم دوره‌ای‌های دوران کارشناسی‌ام جناب آقای مهندس پرهیزکار - در اداره بورس کار می‌کردند- به من گفتند که شما قبول شده‌اید و باید هرچه زودتر ازدواج کنید؛ چون برای اعزام در آن سال‌ها حتماً دانشجو باید متاهل می‌بود. بنابراین بلافاصله برای ازدواج اقدام کردم و متاهل شدم.

آیا پیشینه کار خانواده همچون شغل پدر در انتخاب شما (رشته علوم دامی) تأثیرگذار بوده است؟

بله، من دیپلم کشاورزی خوانده بودم و امکان ادامه تحصیل در رشته دیگری را نداشتم. در دو سال اول دبیرستان دروس ریاضی، فیزیک، شیمی و زیست‌شناسی را تنها در سطح بسیار کم خوانده بودیم. بنابراین من محکوم به ادامه تحصیل در کشاورزی و علوم دامی بودم. اما در ادامه به راستی با علاقه و پشتکار در این رشته تحصیل کردم. بدون هیچ عذر و بهانه‌ای سعی کردم همیشه با تلاش و پشتکار دانشجوی نمونه کلاس باشم.

آیا شما با علاقه و شناخت وارد رشته علوم دامی شده‌اید؟ چرا ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام؟

بله، دقیقاً با شناخت و علاقه این رشته را انتخاب و ادامه دادم. البته هرکس در زندگی برای خود الگویی دارد. من در دوره

کاردانی در دانشگاه اورمیه به شدت به دکتر اسکندر صفری که در آن زمان مهندس صفری نامیده می‌شدند، علاقه‌مند بودم و صادقانه به شما بگویم که عشق و ارادت به مهندس صفری آن زمان من را عاشق ژنتیک و اصلاح دام کرد. بعد از دوره کارشناسی هم اگر چه در گروه علوم دامی دانشگاه تهران دانشجویی شناخته شده بودم و برای خود جایگاهی تعریف کرده بودم، ولی برای ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی‌ارشد به خاطر دکتر افتخار شاهرودی به دانشگاه فردوسی مشهد رفتم.

آیا با توجه به شرایط فعلی، تحصیل در گرایش ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور را به دانشجویان پیشنهاد می‌دهید؟

بله صد درصد، زمانی که من در دوره کارشناسی‌ارشد تحصیل می‌کردم، ۱۰۰ صفحه جزوه اصلاح دام در این کشور نبود. مقالات منتشر شده در ژورنال‌های داخلی و بین‌المللی از تعداد انگشتان دست تجاوز نمی‌کرد. ولی الان به همت همین اساتید و دانشجویان در این کشور تا صد واحد می‌توان اصلاح دام تدریس کرد. تولید علم، افزایش بهره‌وری در پرورش دام و تولید غذا و محصولات پروتئینی پایان‌ناپذیر است. تا افزایش تولید نیاز باشد، به تولید علم هم نیاز است و تا تولید علم نیاز باشد، تحصیل در گرایش ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور هم لازم خواهد بود. من با افتخار عنوان می‌کنم دانشجویانی که برای این کشور آموزش داده‌ام، در حال حاضر در جایگاه بسیار خوبی در کشور و حتی در دنیا قرار دارند.



تصویر ۴- دکتر افتخار شاهرودی و دانشجویان مقطع کارشناسی‌ارشد دانشگاه فردوسی مشهد، سال ۱۳۶۸

زمینه‌های شغلی گرایش ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور را چطور می‌بینید؟

به نظر من با توجه به ورودی دانشجویان جدید در سال‌های اخیر وضعیت بسیار نامطلوب و بحرانی است. اصولاً ما دانشجو را برای صنعت تربیت نمی‌کنیم. اگرچه دستاوردهای ما در سه دهه گذشته بسیار بسیار افتخارآمیز است، ولی آنچه مسلم است این است که در حال حاضر گروه‌های مهندسی علوم دامی در دانشگاه‌های ایران با بحران دانشجو مواجه شده‌اند. کم‌شدن جمعیت جوان و اقبال کم دانشجویان به رشته کشاورزی که تضمینی برای شغل جوانان بعد از فارغ التحصیلی ندارند، در آینده سبب حذف گروه‌های مهندسی علوم دامی در دانشگاه‌هایی خواهد شد که توانایی تطابق با واقعیت‌های جامعه را ندارند. در واقع این زنگ خطر از سال‌ها پیش به صدا در آمده است. اگر چه وزارت علوم قدیم به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تغییر نام داد، اما به نظر می‌رسد که این صدا به برخی از دانشگاه‌های ما نرسیده است و هنوز در فضای وزارت علوم سابق به سر می‌برند. هنوز در وادی چاپ مقاله در نشریه‌های مختلف سیر می‌کنند. امروز ملاک انتخاب دانشگاه برای خانواده‌ها مهارت دانش‌آموختگان در ایجاد و کسب شغل، ایجاد شرکت‌های دانش‌بنیان و پروژه‌های تحقیقاتی و رفع نیازهای تحقیقاتی جامعه است. در گذشته سیر کردن و بی‌توجهی به نیاز جامعه، تربیت کردن دانشجو، دانشگاه و جامعه را با مشکل مواجه کرده است. به نظر من باید تحولی جدی در دانشگاه ایجاد شود. ایران در دوره گذر از اقتصاد نفتی و تزریق پول به دانشگاه‌ها است. باید به این نکته اشاره کرد که امروزه تحصیل بدون تضمین اهداف اقتصادی راه به جایی نمی‌برد. بلکه دانشگاهی موفق است که بتواند بخش زیادی از نیازهای اقتصادی طرح‌های تحقیقاتی خود را از جامعه و صنعت تأمین کند. دانشگاه باید بتواند داشته‌های خود را به مجموعه‌های مولد ثروت تبدیل کند. کسی نیست که نداند هر تحولی در دانشگاه با سدهایی مواجه است و خواهد بود. دانشگاه‌های ما باید به آینده شغلی دانشجویان خود بیشتر توجه کنند. ما سال‌ها است که در رشته‌های زیادی دانشجو تربیت می‌کنیم ولی یک بار هم که شده است به سرنوشت این دانشجویان فکر نکرده‌ایم. امروزه تعداد کمی از دانشگاه‌ها با تأسیس شرکت‌های دانش‌بنیان جای خود را در جامعه باز کرده‌اند، اما اکثراً هنوز در حصار گنج و تخته گرفتار هستند و تحقیقات و فناوری و مهارت‌افزایی در این دانشگاه‌ها جایگاهی ندارد. برای بقا و حفظ جایگاه گروه‌های مهندسی علوم دامی در

دانشگاه، ارائه واحدهای عملی دانشجویان را باید جدی گرفت و برای کارآموزی دانشجویان باید روش‌های جدید و مدت زمان بیشتری را در برنامه‌ریزی منظور کرد. همچنین به باز شدن هر چه بیشتر تحقیق و پژوهش کاربردی در دانشگاه باید اندیشید. امروز دانشگاه‌ها بیش از آن که نیازمند تحول فیزیکی باشند، نیازمند تحول فکری و ابداع روش‌های منطبق بر نیاز شغلی دانش‌آموختگان و نیازهای جامعه هستند. آینده گروه‌های مهندسی علوم دامی باید در این جهت بکار گرفته شود تا همچنان تأثیرگذار و پویا باقی بمانند.

از نظر شما آیا متخصصان ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور در جایگاه واقعی خودشان در صنعت دامپروری قرار دارند؟

خیر، متأسفانه علی‌رغم تلاش‌های بسیار زیاد همکاران ما در وزارت جهاد کشاورزی که جای تقدیر دارد، اما نتایج نشان می‌دهد سیاست وزارت جهاد کشاورزی در ایران در چند دهه گذشته با نیازها و واقعیت‌های کشور چندان منطبق نبوده است. به نظر من ضرورت دارد استراتژی‌های اصلاح‌نژاد در گاو، گوسفند، بز و طیور مورد ارزیابی قرار گیرند و باید به این سوال‌ها جواب داده شود. تا به حال چه برنامه‌هایی در اصلاح‌نژاد کشور اجرا شده است؟ نتایج این برنامه‌ها باید گزارش شده و مورد نقد و بررسی قرار گیرند. معمولاً در کشور ما برنامه‌ای با شور و شوق شروع می‌شود ولی در نیمه راه متوقف می‌گردد. استمرار برنامه‌های اصلاح‌نژادی همیشه در کشور با چالش‌های بزرگی روبرو بوده است، چرا؟ من اعتقاد دارم از توان و خرد جمعی متخصصان اصلاح‌نژاد دام و طیور برای تعیین استراتژی اصلاح‌نژاد و افزایش بهره‌وری استفاده چندان نشده است.

نظر شما در مورد آینده گرایش ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور چیست؟

تا زمانی که انسان روی این کره خاکی زندگی کند، تولید غذا و محصولات پروتئینی مورد نیاز خواهد بود و تا زمانی که به تولید غذا نیاز داشته باشیم، افزایش بهره‌وری و افزایش راندمان نیز مورد نیاز خواهد بود تا تولید اقتصادی و به صرفه باشد. در همه سامانه‌های روستایی (سنتی)، نیمه صنعتی و صنعتی با توجه به افزایش هزینه‌های تولید، اصلاح‌نژاد یک راهکار اساسی و ضروری برای بهبود راندمان تولید و افزایش بهره‌وری است. بنابراین دنیای بدون اصلاح‌نژاد قابل تصور نیست. تعیین استراتژی‌های اصلاح‌نژاد برای هر سامانه، ضرورت ایجاد و فعال‌شدن شرکت‌های خصوصی اصلاح‌نژاد در پرورش دام و طیور

و همچنین به کارگیری علم روز اصلاح دام و تکنولوژی‌های جدید در آینده اجتناب ناپذیر است.

چه پیامی برای فعالان و محققان حوزه ژنتیک و اصلاح نژاد دام و طیور دارید؟

چنانچه در پاسخ به سوالات قبلی اشاره کردم، ۳۰ سال پیش به اندازه ۱۰۰ صفحه علم اصلاح دام در کشور وجود نداشت. تنها منبع اصلاح دام در کشور دو جزوه مرحوم دکتر خرسند بنداری بود و چند مقاله که در دانشگاه شیراز در مجلات مختلف چاپ شده بود. در حال حاضر دانشجویان فارغ‌التحصیل ما در بهترین دانشگاه‌های دنیا و در معروف‌ترین شرکت‌ها کار می‌کنند. در حال حاضر می‌توان ادعا کرد که متخصصین ژنتیک و اصلاح نژاد دام و طیور در ایران هم در مباحث تئوری و هم در عمل توان برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های اصلاح نژادی را دارند. بنابراین پیام من به فعالان و محققان این حوزه این است که ایران کشور عزیز ما است و برای رفع چالش‌های بزرگ آن باید چاره اندیشی کرد. اما متأسفانه هنوز متخصصان اصلاح نژاد نتوانسته‌اند چنانچه شایسته و بایسته است با هم گفتگو کنند و بهترین راهکار را برای افزایش بهره‌وری در گونه‌های مختلف و سامانه‌های مختلف ارائه نمایند. این جمع فرهیخته باید نقش خود را در سیاست‌گذاری به نحو احسن ایفا نمایند تا تحولی ایجاد شود.

از نظر شما بهترین و مهمترین دستاورد شما برای جامعه علمی چیست؟

دستاوردهای من در چارچوب دستاوردهای همکاران من در گروه مهندسی علوم دامی دانشگاه کردستان تجلی یافته است. با افتخار و سربلندی می‌توانم عنوان کنم که در طول ۲۵ سال از سال ۱۳۷۵ گروه مهندسی علوم دامی دانشکده کشاورزی دانشگاه کردستان که فقط ۳۰ دانشجوی دوره کاردانی تکنولوژی تولیدات دامی داشت، امروز با ۱۲ عضو هیئت علمی در چهار گرایش ژنتیک و اصلاح نژاد دام، فیزیولوژی دام، تغذیه طیور و تغذیه نشخوارکنندگان در مقطع دکتری تخصصی دانشجویان بسیار توانمندی به جامعه علوم دامی ایران تقدیم داشته است. دانشکده ما در سال گذشته بر اساس سیستم رتبه‌بندی پایگاه‌های بعد از دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران و دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس رتبه سوم کشور را به خود اختصاص داد. پژوهش‌های ما در گروه مهندسی علوم دامی در سطح بین‌المللی با استقبال مواجه شده است و میزان استنادات به مقالات ما در سطح ملی و بین‌المللی بی‌نظیر است.

با افتخار اعلام می‌کنم که گروه مهندسی علوم دامی یکی از گروه‌های پیشرو در دانشکده کشاورزی و همچنین دانشکده کشاورزی یکی از دانشکده‌های پیشرو در دانشگاه کردستان است. همچنین دانشگاه جوان کردستان در حال حاضر جزء دانشگاه‌های سطح یک (رتبه ۱۱) و پیشرو در ایران است. از دستاوردهای دیگری که می‌توانم به آن اشاره کنم گروه مهندسی علوم دامی در حال حاضر موفق به پذیرش دانشجو در مقاطع مختلف کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی از کشورهای خارجی شده است. در حال حاضر بیش از ۷۰۰ دانشجو خارجی از هفت کشور مختلف در دانشگاه کردستان مشغول به تحصیل هستند.

برخی از مواردی که گروه ما در دانشگاه کردستان دارای تأثیرگذاری در سطح ملی بوده است، عبارت‌اند از:

الف- شاخص h-index و میزان استنادات همکاران من در گروه مهندسی علوم دامی دانشکده کشاورزی در ده سال گذشته در ایران کم نظیر و در بعضی از موارد بی‌نظیر است.

ب- مشارکت فعال و عضویت در شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی در دوره اول و دوم ب- مشارکت فعال در هیئت مدیره انجمن علوم دامی ایران در چهار دوره گذشته

ت- برگزاری موفقیت‌آمیز هشتمین کنگره علوم دامی ایران در سنجند

ث- چاپ صدها مقاله JCR و علمی- پژوهشی و همچنین ارائه مقاله و شرکت فعال در کنگره‌ها و گردهمایی‌های علمی در خارج و داخل کشور

ج- مدیریت وبینارهای علمی در دوران کرونا و برقراری ارتباط با همه متخصصان اصلاح دام در داخل و خارج کشور

چ- و ...

بزرگ‌ترین شکست‌ها و موفقیت‌های شما در زندگی‌تان چه بوده است و دلایل آن‌ها را چه می‌دانید؟

صادقانه به شما بگویم من انسانی شکست‌ناپذیر بوده، هستم و خواهم بود. هیچوقت در زندگی شکستی برای خود متصور نبوده و نخواهم بود. به توان و تلاش خود ایمان دارم. اگر در کاری نتیجه‌ای مطلوب نگیرم، هیچ وقت ناامید نمی‌شوم و با تجربه بیشتر با برنامه‌ای سنجیده‌تر دوباره قدم برمی‌دارم و در راه رسیدن به هدف نهایت تلاش خود را بکار می‌گیرم. لذت زندگی برای من در کار و تلاش برای کشورم تجلی می‌یابد. بزرگ‌ترین

تحصیلی با رتبه‌های ممتاز، ارتقای جایگاه علمی در کمترین زمان، انتشار مقالات با کیفیت به طور مستمر و مداوم، ساخت و توسعه دانشکده کشاورزی دانشگاه کردستان، ارتقاء جایگاه گروه مهندسی علوم دامی از نظر تعداد اعضای هیئت علمی و سطح علمی آن‌ها و داشتن ۷۰ همکار و برادر کوچک در دانشکده کشاورزی و ۴۰۰ همکار و برادر مهربان دیگر در دانشگاه کردستان لحظات شیرینی را برای من در زندگی رقم زده است.



تصویر ۵- دوره کارشناسی، خوابگاه ۲، اتاق ۴۰۶، سال ۱۳۶۶

همچنین شرکت در انجام پروژه‌های بین‌المللی در انستیتو روزلین (Roslin Institute) دانشگاه ادینبورگ اسکاتلند و همکاری با پروفسور بیشاب، دکتر ماتیکا و ... از خاطره‌های خوب اینجانب در دوران کاری می‌باشند. همکاری بی‌شائبه با معاونت امور دام سازمان جهاد کشاورزی استان کردستان، معرفی بزرگوار به جامعه دامپروری ایران و توسعه صنعت جوجه‌های گوشتی و صنعت دامپروری در استان کردستان از خاطرات شیرین و به یادماندنی من هستند.



تصویر ۶- دکتر رشیدی استاد مهمان در انستیتو روزلین (Roslin Institute) در اسکاتلند، سال ۲۰۱۰

موفقیت‌های من موفقیت گروه مهندسی علوم دامی، دانشکده کشاورزی و دانشگاه کردستان در توسعه، تأثیرگذاری اجتماعی و بهبود زندگی انسان‌هایی است که به تلاش ما نیاز دارند. همین کافی است که من خود را خوشبخت‌ترین انسان روی کره زمین بدانم.

چه کسی را به عنوان الگو در زندگی خودتان می‌دانید؟

چنانچه در پاسخ به سؤالات قبلی به آن اشاره کردم، دکتر اسکندر صفری اولین الگوی من بود. او باعث شد که من عاشق رشته ژنتیک و اصلاح نژاد بشوم. در حال حاضر هم ناخودآگاه در کلاس درس حرکات او را تقلید می‌کنم. در دوره کارشناسی دکتر علی نیکخواه و اساتید پیشکسوت برای من چون پدر بودند. سایر اساتید بزرگ‌تر از خودم را در جای برادر بزرگ خود و کوچک‌ترها را جای برادر کوچک خود قرار داده‌ام. از هرکدام به نحوی پندی گرفتم و با همه رابطه بسیار گرمی دارم. در حال حاضر هم دانشجویان عزیزم به ویژه دکتر مرتضی مختاری و دکتر پیمان محمودی برای من در خیلی از موارد الگو هستند.

بدترین و بهترین خاطرات دوران کاری و تحصیلی که بخواهید

از آن‌ها یاد کنید، کدام‌اند؟

خاطره بد برای من در دوران دانشجویی، برگزاری جلسه دفاع از رساله دوره دکتری در ماه مبارک رمضان بود. چون جلسه دفاع به درازا کشید، دهانم چنان خشک شده بود که توان سخن گفتن نداشتم. از فرط تشنگی داشتم هلاک می‌شدم و نتوانستم خوب دفاع کنم. در رابطه با خاطرات بد دوران کاری به اخراج دانشجویانم در مقاطع مختلف تحصیلی برمی‌گردد، بخصوص زمانی که اخلاق حرفه‌ای توان کمک به دانشجویی در حال اخراج را از من می‌گیرد. خاطرات خوب دوران دانشجویی من به زندگی در خوابگاه دانشجویی برمی‌گردد. بخصوص زمانی که در اتاق ۴۰۶ خوابگاه شماره ۲ دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران بودم که الان ۴۰۸ شده است. من دانشجوی پرانرژی و شلوغی بودم. بارها دوستان و همکلاسی‌هایم را از بالکن طبقه چهارم با کیسه‌های فریزر پر از آب خیس کرده بودم. در مواردی هم به یاد دارم که بارها دوستانم حتی در چله زمستان، چهار دست و پای مرا گرفته و در نهر پرآب جلو خوابگاه ۲ انداخته بودند. همه اتاق‌های خوابگاه‌ها در آن زمان دو نفره و چهار نفره بودند. تنها اتاق ما اگرچه چهار نفر بود اما شش نفر در آن زندگی می‌کردیم. این دوران بهترین و شیرین‌ترین خاطرات من از زندگی است. کسب موفقیت‌های بی‌شمار و پی در پی در مراحل مختلف

نظر شما درباره ادامه تحصیل در خارج از کشور چیست؟ چه

پیشنهادی می‌دهید؟

به نظر من دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی ارشد بهتر است دوره دکتری تخصصی را در یکی از دانشگاه‌های خارج کشور تحصیل کنند تا با بزرگان این رشته نیز در دنیا کار کنند و دانش آن‌ها به روز شود. همچنین دانشجویانی که مقطع دکتری تخصصی را در داخل کشور گذرانده‌اند، حتماً در فرصت مطالعاتی و یا یک دوره پس‌ادکتری در خارج کشور شرکت کنند. شرکت در کارهای تیمی در دانشگاه‌های معتبر خارجی برای ایجاد نگرش سیستمی و اعتماد به نفس یک متخصص ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام در کشور ما ضروری است. اگر چه دانشجویان و فارغ‌التحصیلان نسل فعلی رشته ژنتیک و اصلاح نژاد دام در به کارگیری زبان انگلیسی بسیار بهتر و قوی‌تر از نسل ما هستند، اما برای تکمیل زبان انگلیسی و کارکردن در سطح بین‌المللی ادامه تحصیل در دانشگاه‌های معتبر خارج از کشور یک ضرورت است.

پیشنهاد شما برای بهبود وضعیت کشاورزی و دامپروری به‌ویژه

در دوران پساکرونا چیست؟

به نظر من دوره کارشناسی مهندسی علوم دامی را باید بیشتر جدی گرفت. متأسفانه به علت تعدد دانشگاه‌های مختلف و پذیرش زیاد دانشجو در این رشته کیفیت، فدای کمیت شده است. دانشگاهی که مزرعه دامپروری ندارد، کادر قوی ندارد، نباید اجازه پذیرش دانشجو در گرایش مهندسی علوم دامی داشته باشد. علاوه بر این، متأسفانه دانشجویانی در این رشته در حال ادامه تحصیل هستند که اغلب علاقه‌ای به این رشته ندارند؛ بنابراین سیاست‌های جذب دانشجو باید تغییر کند تا امکان ادامه تحصیل علاقه‌مندان واقعی فراهم شود. همچنین در دوره کارشناسی به کارآموزی و دروس عملی اهمیت چندانی داده نمی‌شود. من پیشنهاد می‌کنم حالا که هفت واحد کارآموزی در برنامه درسی دانشجویان کارشناسی مهندسی علوم دامی مصوب شده است، برای آن‌ها درس‌های تئوری در ۷ ترم برنامه‌ریزی شود و دانشجو تنها در ترم ۸ کارآموزی داشته باشد. دانشجویان بعد از یک ترم مداوم کار در مزارع دانشکده، مرحله دوم کارآموزی خود را در بخش خصوصی به مدت سه ماه تابستان منتهی به ترم ۸ طی کنند. پیشنهاد من برای انجام کارآموزی به شرح زیر است:

- دانشجویانی که درس کارآموزی آن‌ها هفت واحد یا بیش‌تر است باید در ترم هشتم فقط درس کارآموزی را انتخاب نمایند.



تصویر ۷- دکتر رشیدی در میان مرحوم پروفسور بیشاب (سمت

راست) و پروفسور آرچیبالد (سمت چپ)، سال ۲۰۱۱



تصویر ۸- دکتر رشیدی در مراسم جشن پایان فرصت مطالعاتی

در انستیتو روزلین، سال ۲۰۱۱

اولین کسی که بعد از شنیدن نام "استاد" به ذهنتان می‌آید،

چه کسی/کسانی هستند؟

دکتر علی نیکخواه، دکتر اسکندر صفری، دکتر فریدون افتخار شاهرودی، دکتر ناصر امام جمعه، دکتر جواد ضمیری، دکتر سیدرضا میراثی آشتیانی، دکتر محمد مرادی شهرابک، دکتر رسول واعظ ترشیزی و ...

آیا با توجه به شرایط فعلی، ادامه تحصیل در مقاطع تحصیلات

تکمیلی را به دانشجویان پیشنهاد می‌دهید؟

بله صد در صد، اگر دانشجویی با عشق درس بخواند و با عشق زندگی کند، قطعاً در هر رشته‌ای که باشد موفق خواهد شد. به‌ویژه گرایش ژنتیک و اصلاح‌نژاد دام و طیور که پیشرفت و تولید علم در آن خیلی سریع و جذاب است. به نظر من کسی که قوی است میدان کار برای او به اندازه پهنای عالم وجود دارد. باید توجه داشته باشیم خوب خواندن و کار بلد بودن با داشتن مدرک فرق دارد و این نکته مهمی است.

نیازمندی‌های جامعه دارد، برای پاسخگویی به نیازهای آن از یک استراتژی مناسب نیز برخوردار است. دانشگاه‌های ما باید با تغییرات شرایط محیطی به طور مداوم برنامه‌ها و اهداف خود را به روز نمایند و با فعالیت‌های خود موجب دمیدن امید و انگیزه در بین دانش‌آموختگان شده و جامعه را به سوی سعادت و توسعه راهنمایی سازند. در حال حاضر ساماندهی کارآموزی، توسعه دوره‌های مهارت‌افزایی و ارتقای سطح اشتغال‌پذیری دانشجویان از مهم‌ترین نشانه‌های یک دانشگاه جامعه محور و کارآفرین است. افزایش بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی در کشور ما پرسش‌های بنیادین زیادی را پیش روی ما قرار داده است. عملکردها نشان می‌دهد شیوه‌های رایج تربیت نیروی انسانی دیگر قابلیت پاسخگویی به مسائل مهمی چون اشتغال و بیکاری و تورم مزمن، فقر و افزایش آسیب‌های اجتماعی را ندارند. همچنین یکی از رسالت‌های اصلی دانشگاه کارآفرین و جامعه محور، توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه و فناورانه توسط مخاطبان داخلی آن (دانشجویان، دانش‌آموختگان، اعضاء هیئت علمی و کارکنان) است؛ تا بدین وسیله دانشگاه نقش پویاتری در توسعه اقتصادی محیط پیرامون خود داشته باشد. در این راستا تدوین اهداف مهمی نظیر طراحی و توسعه آموزش‌های کاربردی و کارآفرینانه برای مخاطبان، گسترش فعالیت‌های نوآورانه و فناورانه در سطوح سازمانی مختلف دانشگاه، نقش کلیدی در رسیدن به این رسالت مهم و بنیادین دارد. ساماندهی و نظارت دقیق بر انجام کارآموزی می‌تواند موتور محرکه دستیابی به اهداف فوق تلقی شود. مهم‌ترین مأموریت دانشگاه‌های نسل چهارم، کارآفرینی است و یکی از راهکارهای مؤثر در کارآفرینی و اشتغال‌زایی، پرورش دانش‌آموختگانی است که در دوران تحصیل خود با محیط کسب و کار آشنا شده باشند. درس کارآموزی یا کارورزی یکی از درس‌های دانشگاهی است که در تحقق این امر تأثیر بسزایی دارد. هدف از کارآموزی، آشنایی با کار عملی و مسائل اجرایی مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو است. در این درس به دانشجو فرصت داده می‌شود آموخته‌های خود را با عمل تطبیق داده و کمبودها و نواقص احتمالی را درک و در رفع آن‌ها بکوشد. برگزاری مطلوب دوره‌های کارآموزی علاوه بر آشنایی کارآموز با شرایط، مشکلات و نیازهای محیط کار، می‌تواند در معرفی قابلیت‌های علمی، درجه اعتبار و توانمندی‌های دانشجویان و کارآفرینی نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد و زمینه اشتغال آن‌ها را پس از فراغت از تحصیل فراهم نماید. همچنین برنامه‌ریزی و نظارت بر امر کارآموزی باعث افزایش کمی و کیفی همکاری‌های پژوهشی بین جامعه، دانشگاه و صنعت خواهد شد. به عبارت دیگر دوره

- این دانشجویان در دوره اول کارآموزی در آزمایشگاه‌ها، کارگاه‌ها و مزارع گروه‌ها به مدت یک ترم زیر نظر استاد کارآموزی آموزش عملی ببینند.
- دوره دوم کارآموزی دانشجویان ذکرشده در تابستان منتهی به ترم ۸ در بخش خصوصی فعال که با گروه تفاهم‌نامه رسمی همکاری دارند، به مدت ۶۰۰ ساعت انجام گیرد.
- گزارش هفتگی در هر دو مرحله کارآموزی که توسط سرپرست کارآموزی تأیید شده است، به استاد کارآموزی گزارش شود.
- سرپرستان کارآموزی که ارزیابی آن‌ها از نظر گروه‌های آموزشی مطلوب باشد، مورد تقدیر قرار گیرند. در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی از این افراد به عنوان استاد حق‌التدریس استفاده نمایند.
- امتیاز اساتید فعال در کارآموزی می‌تواند در امتیازات اجرایی ارتقای اعضای هیئت علمی مورد استفاده قرار گیرد.
- به ازای هر دانشجوی کارآموز ۰/۵ واحد درسی برای استاد کارآموزی منظور شود.

شما یک چهره شناخته شده در تخصص خود هستید؛ راز موفقیت خود را در چه چیزی می‌بینید؟

به نظر من موفقیت هر کس از اندیشه او سرچشمه می‌گیرد. این موضوع مهم است که یک فرد به چه اندازه کشور و مردم کشور خود را دوست می‌دارد. به چه اندازه عاشق بهبود زندگی انسان‌ها است. شناخت موقعیت، علاقه به رشته تحصیلی، عشق به کار، عدم گله و ناله و شکوه از زمین و زمان، علاقه به تدریس، انتخاب درست موضوع برای فعالیت‌های پژوهشی، انتشار نتایج فعالیت‌های پژوهشی، شرکت در مجامع علمی، اعتقاد به کار و خرد جمعی، ارتباط مداوم با دانشجویان فارغ‌التحصیل، موفقیت دیگران را موفقیت خود دانستن و ارتباط خوب با بخش اجرا و بخش خصوصی می‌تواند از دلایل موفقیت هر معلم دانشگاهی باشد.

دیدگاه شما نسبت به آینده رشته مهندسی علوم دامی در ایران چگونه است؟

به نظر من مهمترین عامل در آینده رشته مهندسی علوم دامی، گذار از دانشگاه نسل ۲ به نسل ۳ و ۴ است؛ زیرا یک دانشگاه جامعه محور و کارآفرین ضمن این که درک دقیقی از

سخن پایانی نویسنده

اراده قوی، صبر، داشتن هدف، پشتکار توأم با علاقه و استفاده بهینه از فرصت‌ها از بزرگ‌ترین عوامل موفقیت و حس رضایت در عرصه‌های مختلف مسیر زندگی و همچنین تحصیل در رشته مهندسی علوم دامی هستند. تجربه هم کلامی با جناب آقای دکتر امیر رشیدی، یادآور این نکته بود که زمان قابل برگشت نیست و در هر مقطع زمانی از زندگی، انسان نباید تسلیم موانع شود؛ بلکه باید از شکست‌های زندگی به عنوان پله‌های نردبان موفقیت و سربلندی استفاده کند و به عنوان کسب تجربه در جهت بهبود و رقم‌زدن تجربه‌های جدید و لذت‌بخش در زندگی از آن‌ها استفاده کند. همواره محققان و به ویژه دانشجویان رشته مهندسی علوم دامی می‌توانند با تلاش مضاعف، مسیر زندگی را در راستای علایق خود طی نمایند و خود عامل موفقیت در صنعت دامپروری کشور باشند. نکته دیگر قابل تأمل در صحبت‌های ایشان - که به احتمال بسیار زیاد صحبت بسیاری از اساتید پیشکسوت نیز می‌باشد - توجه ویژه به درس کارآموزی در مقطع کارشناسی است. به گونه‌ای که بنابر گفته ایشان، "ساماندهی کارآموزی راهی به سوی توانمندسازی، کسب مهارت و اشتغال‌زایی دانشجویان علوم دامی است". در این راستا، اساتید محترم گروه‌های مهندسی علوم دامی دانشگاه‌های سراسر کشور باید به این امر توجه ویژه‌ای داشته باشند، زیرا که نگاه ساده به درس کارآموزی به عنوان یک واحد درسی ساده می‌تواند در آینده تبعات گسترده و جبران‌ناپذیری را به دنبال داشته باشد؛ به گونه‌ای که این واحد درسی می‌تواند در توانمندسازی، کسب مهارت و اشتغال‌زایی دانشجویان این رشته به عنوان فعالان، متخصصان و اساتید آینده صنعت دام و طیور کشور بسیار مؤثر باشد.

|با آرزوی ایرانی سربلند|

کارآموزی فرصتی را برای ارتباط کارشناسان صنعتی شاغل در بخش خصوصی و سازمان‌های دولتی با متخصصین دانشگاهی فراهم می‌کند که باعث آشنایی آن‌ها با آخرین دستاوردهای علم و فناوری و از سوی دیگر شاهد کاربرد علم و فناوری در علوم دامی خواهد شد.

و به عنوان سخن آخر با دانشجویان ...

- ۱- این کشور به شما تعلق دارد. بیکران آن را دوست داشته باشید. بدون عشق به وطن و عشق به بهبودی زندگی انسان‌ها شما قادر نخواهید بود به شکل خستگی‌ناپذیر درس بخوانید و پیشرفت کنید. امروزه جامعه ما به تلاش‌های شما بیشتر از هر زمانی نیاز دارد. سعی کنید توانمند، قوی و شاد باشید.
- ۲- تنبلی و حسادت را از خود دور کنید، چون عشق را از شما گرفته و توان شما را هرز خواهد کرد.
- ۳- از ناله و شکوه و گله دوری کنید، محیط خود را بشناسید و زمان را مدیریت کنید. به خودتان احترام بگذارید و برای تغییر شرایط به توان و دانش خود ایمان داشته باشید.
- ۴- خود خواهی را کنار بگذارید. همیشه این سوال را از خود داشته باشید که برای توسعه کشورم و بهبود زندگی مردمانم چه کاری کرده‌ام و چه کاری می‌توانم انجام بدهم.
- ۵- هر چه بیشتر گفتگو کنید، بیشتر یاد می‌گیرید. برای نظر مخالف خود احترام قائل شوید تا به خوبی آبدیده و با تجربه شوید.
- ۶- تا می‌توانید به صورت دسته جمعی ورزش کنید، شاد باشید، تا تنی سالم داشته باشید. کشور شما به خرد، کاردانی و سلامتی روحی و جسمی شما احتیاج مبرم دارد.
- ۷- هر هفته به تیتیر مجلات علمی داخل (علمی- پژوهشی و علمی- ترویجی) و ۱۰ ژورنال برتر و مطرح دنیا در رشته تخصصی خود نگاهی بیندازید تا بینید همکاران شما در دنیا بر روی چه موضوعاتی تحقیق می‌کنند.

Publisher Note

Animal Science Students Scientific Association, Campus of Agriculture and Natural Resources at the University of Tehran

Submit Your Manuscript:

https://domesticsj.ut.ac.ir/contacts?_action=loginForm